

5 Φεβρουαρίου 2019

Αριθμ. Πρωτ.: 160808/5949/2019

Πληροφορίες: Μαρία Αποστόλου (τηλ.:...)

.....

Θέμα: Λειτουργία χώρου δεματοποίησης στο Σταυρό Διδύμων

Αγαπητοί κύριοι/κυρίες,

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε την υποβληθείσα στις 20/12/12 αναφορά σας με κωδικό υπόθεσης 160808, σχετικά με τη λειτουργία του χώρου δεματοποίησης στο Σταυρό Διδύμων. Ειδικότερα είχατε απευθυνθεί στην Αρχή για τη μη χορήγηση στοιχείων από το Δήμο Ερμιονίδας αναφορικά με τη λειτουργία του ανωτέρω χώρου. Στη συνέχεια περιήλθε στην Αρχή το υπ' αρ. πρωτ. 6919/14-6-13 έγγραφο του Δήμου Ερμιονίδας με συνημμένα σειρά εγγράφων σχετικά με το ζήτημα, τα οποία σας κοινοποιήσαμε.

Από τη σχετική υπηρεσιακή αλληλογραφία προέκυψε ότι μετά τη διακοπή λειτουργίας του ΧΑΔΑ Δήμου Ερμιονίδας, η Περιφέρεια Πελοποννήσου προέβη στη διαδικασία αδειοδότησης χώρου δεματοποίησης και προσωρινής αποθήκευσης αστικών σύμμεικτων απορριμμάτων στη θέση Σταυρός - Κλάδεμα Δ.Δ. Διδύμων, η οποία τέθηκε σε λειτουργία τον Αύγουστο 2010. Ωστόσο, δημιουργήθηκαν άμεσα προβλήματα στη λειτουργία του δεματοποιητή, το αποτέλεσμα των οποίων ήταν η παύση της λειτουργίας του, και ήδη από το 2011 είχε συγκεντρωθεί τεράστιος αριθμός δεμάτων, τα οποία παρέμεναν στον χώρο, λόγω μη ύπαρξης τελικού αποδέκτη. Ο χώρος μετατράπηκε γρήγορα σε νέο ΧΑΔΑ, αφού εκτός από τα δέματα υπήρχαν και χύδην (αδεματοποιητά) απορρίμματα, ενώ εκδηλώνονταν συνεχώς πυρκαγιές από αυτανάφλεξη απορριμμάτων. Ως αποτέλεσμα της διακοπής λειτουργίας του δεματοποιητή ήταν η συσσώρευση απορριμμάτων εντός των ορίων του Δήμου Ερμιονίδας για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η Αρχή συνέχισε τη διαμεσολαβητική της προσπάθεια προκειμένου να αναδείξει τη διαδικασία αδειοδότησης του εν λόγω χώρου, τα προβλήματα που προέκυψαν από τη λειτουργία του στην περιοχή σας, αλλά κυρίως να επισημάνει την αναγκαιότητα εξυγίανσης και αποκατάστασης του χώρου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή απευθύνθηκε επανειλημμένα, κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών, στις αρμόδιες υπηρεσίες και με το υπ' αρ. πρωτ. 160808/40684/14-10-13 έγγραφο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι: «...α) επί σειρά ετών ο χώρος λειτουργεί ως ΧΑΔΑ, β) δεν έχουν γίνει ενέργειες για την εξυγίανση και αποκατάστασή του, γ) η μετατροπή της εν λόγω έκτασης σε χώρο δεματοποίησης απορριμμάτων αποδείχθηκε ατελέσφορη, αφού προκάλεσε και άλλα προβλήματα στην περιοχή, δ) η επιβάρυνση του περιβάλλοντος είναι διαρκής και ε) ανά πάσα στιγμή απειλείται η δημόσια υγεία από το πρόβλημα της διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων που κατά διαστήματα συσσωρεύονται εντός των ορίων των κατοικημένων περιοχών του Δήμου Ερμιονίδας».

Σε συνέχεια σειράς απαντητικών εγγράφων των υπηρεσιών, όπως έχουν καταγραφεί στο υπ' αρ. πρωτ. 160808/7651/11-2-14 έγγραφο της Αρχής προέκυψε ότι: «...Αναφορικά με τη λειτουργία του χώρου δεματοποίησης στο Σταυρό Διδύμων, ο Δήμος Ερμιονίδας, στο απαντητικό του έγγραφο, μας ενημέρωσε ότι «...η περιοχή δεν έχει διευθετηθεί μέχρι σήμερα και είναι υπερκορεσμένη με δέματα σύμμεικτων απορριμμάτων που παραμένουν εκεί από τον Αύγουστο του 2010 χωρίς να

υπάρχει προοπτική διαχείρισής τους και αποδέκτης. Στον εν λόγω χώρο υπάρχουν και χύδην απορρίμματα τα οποία αναφλέγονται κάθε τόσο ... ο Δήμος Ερμιονίδας υπέβαλε στο Ε.Π.Π.Ε.Ρ.Α.Α. πρόταση για χρηματοδότηση της πράξης 'Αποκαταστάσεις ΧΑΔΑ Δήμου Ερμιονίδας και δημιουργία συστήματος κομποστοποίησης οργανικών υπολειμμάτων' ... η πρόταση δεν αξιολογήθηκε ... αφού η Περιφέρεια Πελοποννήσου ανέλαβε την ωρίμανση και την υλοποίηση των έργων αποκατάστασης ΧΑΔΑ... Όπως είναι γνωστό, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επείγουσα κατάσταση που είχε δημιουργηθεί εντός του 2013 από τη συσσώρευση απορριμμάτων εντός των ορίων των Δήμων Ερμιονίδας και Τρίπολης, εκδόθηκε η υπ' αρ. 17206/1873/14-3-13 ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών και ΠΕΚΑ, με την οποία καθορίστηκε ως χώρος διάθεσης των αστικών στερεών αποβλήτων των εν λόγω δήμων ο ΧΥΤΑ Δυτικής Αττικής στη θέση Σκαλιστήρι Φυλής «...μέχρι την έναρξη λειτουργίας των έργων μεταβατικής διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ή/και του ΧΥΤΑ Ξυλοκάστρου ή για διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος της».

Επιπροσθέτως, η Αρχή εξέδωσε δελτίο τύπου στις 28/7/14 με θέμα: «Ο Συνήγορος του Πολίτη εκφράζει την ανησυχία του για την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων και τη νέα καταδίκη της χώρας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»¹, το οποίο, μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«Με αφορμή σοβαρά προβλήματα στην υφιστάμενη διαχείριση απορριμμάτων σε διάφορες περιοχές της χώρας, ιδιαίτερα μάλιστα στις πιο τουριστικές περιοχές όπως η Ερμιονίδα στην Πελοπόννησο, ο Συνήγορος εκφράζει την ανησυχία του για αυτό το σημαντικότατο κοινωνικό και περιβαλλοντικό ζήτημα. ...Αδυνατώντας να επιλύσει το γενικότερο ζήτημα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων λόγω της μακροχρόνιας καθυστέρησης αφενός στην υλοποίηση των έργων των εγκεκριμένων Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Απορριμμάτων και αφετέρου στην εξυγίανση και αποκατάσταση των υφιστάμενων ΧΑΔΑ, η Πολιτεία στρέφεται σε προσωρινές λύσεις διαχείρισης, όπως η δεματοποίηση και η προσωρινή αποθήκευση. Πρόσφατες αναφορές που υποβλήθηκαν στην Ανεξάρτητη Αρχή καταδεικνύουν τα προβλήματα της πρακτικής που ακολουθείται. Ο Συνήγορος έχει θέσει με επιστημονικές του στις αρμόδιες υπηρεσίες το ζήτημα της αποτελεσματικότητας των έργων αυτών, εκφράζοντας την άποψη ότι δεν διαφαίνεται έστω και προσωρινή επίλυση του προβλήματος.

Ειδικότερα, επεσήμανε ότι:

- δεν διασφαλίζεται ότι ο εκάστοτε προσωρινός χώρος δεματοποίησης - αποθήκευσης δεν θα μετατραπεί σε νέο ΧΑΔΑ, δεδομένου ότι σε πολλές περιοχές δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία της εκπόνησης των μελετών, της επιλογής του χώρου, της δημοπράτησης, της κατασκευής και της αποδοτικής λειτουργίας των έργων του εκάστοτε ΠΕΣΔΑ.
- ένας χώρος προσωρινής αποθήκευσης δεν πάει να χρήζει αναγκαίων υποδομών, και ιδίως γηπέδου, εγκαταστάσεων διαχείρισης στραγγισμάτων και βιοαερίου.
- η δεματοποίηση - προσωρινή αποθήκευση αποτελεί συνοδό ενδιάμεσο έργο στην ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων πριν από την τελική διάθεση. Συνεπώς τα εν λόγω έργα δεν συνιστούν από μόνα τους έργα υποκατάστασης των ΧΑΔΑ, καθώς προϋποθέτουν ύπαρξη τελικού αποδέκτη ή άλλου τρόπου τελικής διάθεσης.»

Ο Συνήγορος του Πολίτη με το υπ' αρ. πρωτ. 160808/12106/30-3-16 έγγραφο και σε συνέχεια: α) της υπ' αρ. πρωτ. οικ. 36/16-1-15 απόφασης της Γενικής Διευθύντριας του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας & Μεταλλείων «...ανάληψης δράσης αποκατάστασης του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1α του ΠΔ 148/2009, και δεδομένης της ζημίας που ήδη έχει προκληθεί στην περιοχή του έργου 'Μονάδα Δεματοποίησης/προσωρινής αποθήκευσης Αστικών Σύμμεικτων Απορριμμάτων (Α.Σ.Α.) στη θέση 'Σταυρός, Δ.Δ. Διδύμων, Δήμος Ερμιονίδας' καθώς και της ορατής και άμεσης απειλής αλλοίωσης και υποβάθμισης» και β) της υπ' αρ. πρωτ. 24412/820/20-5-15 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, με την οποία

¹ <https://www.synigoros.gr/?i=quality-of-life.el.pznews.200398>

καθορίζονται, μεταξύ άλλων, τα μέτρα πυροπροστασίας που πρέπει να ληφθούν, οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου να αποκατασταθεί ο χώρος, ζήτησε από τις υπηρεσίες ενημέρωση «...σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι εργασίες αποκατάστασης του χώρου δεματοποίησης στο Σταυρό Διδύμων, εάν έχουν ληφθεί μέτρα για την προστασία του χώρου, σε ποιες ενέργειες έχουν προβεί οι αρμόδιες υπηρεσίες για να υλοποιηθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου και ποιο είναι το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των απαιτούμενων εργασιών...».

Επίσης, η Αρχή επικαλέστηκε και σχετικό φωτογραφικό υλικό που είχε στη διάθεσή της και από το οποίο διαπιστωνόταν «...η ύπαρξη χιλιάδων δεμάτων, καθώς και χύδην απορριμμάτων τόσο εμπροσθεν των δεμάτων, όσο και λίγα μέτρα από τον κεντρικό δρόμο, γεγονός που έχει μετατρέψει την περιοχή σε χωματερή (ΧΑΔΑ)...».

Με το υπ' αρ. πρωτ. 160808/11111/13-3-17 έγγραφο, η Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική υπηρεσιακή αλληλογραφία που είχε λάβει σχετικά επισήμανε τα ακόλουθα: «...Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, την εισέτι διαμορφωθείσα κατάσταση στην περιοχή, την διαπιστωμένη περιβαλλοντική ζημία και την αδράνεια από πλευράς του φορέα εκμετάλλευσης να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την αποκατάσταση του χώρου εν γένει, τις διατάξεις του ΠΔ 148/2009, παρακαλείσθε εκ νέου όπως γνωστοποιήσετε στην Αρχή τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί οι υπηρεσίες σας, τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του ζητήματος, εάν έχει καθορισθεί κάποιο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των απαιτούμενων εργασιών και τέλος εάν έχει εκδοθεί Σχέδιο Δράσης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τι προβλέπει συναφώς για την περιοχή...».

Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ' αρ. πρωτ. 214017/19-9-17 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, με την οποία τροποποιείτο η υπ' αρ. 24412/820/20-5-15 απόφασή του με θέμα: 'Αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας στην περιοχή του έργου: «Μονάδα δεματοποίησης/προσωρινής αποθήκευσης Αστικών Σύμμεικτων Αποβλήτων (ΑΣΑ)» στη θέση «Σταυρός» της Τ.Κ. Διδύμων, Δ.Ε. Κρανιδίου, Δήμος Ερμιονίδας, Νομού Αργολίδας, κατ' εφαρμογή του Π.Δ. 148/2009'. Η Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. 160808/22619/23-5-18 έγγραφο ανέφερε τα ακόλουθα: «...Με την νεώτερη απόφαση τροποποιήθηκαν οι διατάξεις που προέβλεπαν τη συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων από κατάλληλα αδειοδοτημένους φορείς σε νομίμως λειτουργούσες εγκαταστάσεις κατάλληλες για την περαιτέρω διαχείρισή τους και πλέον προβλεπόταν «Η συλλογή των δεματοποιημένων ΑΣΑ και η μεταφορά τους στον παρακείμενο ΧΑΔΑ στο Σταυρό Διδύμων 'Σταυρός 1' για την ενσωμάτωσή τους στο απορριμματικό ανάγλυφο στο πλαίσιο εκτέλεσης των εργασιών του έργου αποκατάστασής του, δυνάμει της υπ' αριθμ. 1728/26-5-10 Απόφασης του Γεν. Γραμ. Περιφέρειας Πελοπ. ... Την εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης ... και την υποβολή της εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα ημερολογιακών ημερών από την έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης, στην υπηρεσία μας προς έλεγχο και έγκριση... Λαμβάνοντας υπόψη το ιστορικό του ζητήματος, την εισέτι διαμορφωθείσα κατάσταση στην περιοχή, την διαπιστωμένη περιβαλλοντική ζημία στην περιοχή, παρακαλείσθε όπως μας γνωστοποιήσετε τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες για την αποκατάσταση του χώρου και την απομάκρυνση των δεματοποιημένων ΑΣΑ, επί τη βάση και της ανωτέρω απόφασης...».

Σύμφωνα με πρόσφατη τηλεφωνική ενημέρωση και σχετικά απαντητικά έγγραφα, τα οποία σας κοινοποιούμε, της Δ/νσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Πελοποννήσου (υπ' αρ. πρωτ. 175921/42658/οικ./3-7-18 έγγραφο) «... με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, εγκρίθηκε η ενσωμάτωση στον υπό αποκατάσταση ΧΑΔΑ 'Σταυρός 1' των δεματοποιημένων σύμμεικτων αστικών στερεών αποβλήτων που βρίσκονται στο γήπεδο εγκατάστασης του δεματοποιητή που περιβάλλει τον ΧΑΔΑ...» και στη συνέχεια με το υπ' αρ. πρωτ. 21341/5048/οικ./23-1-19 έγγραφο «...σας γνωρίζουμε ότι έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες ενσωμάτωσης στον υπό αποκατάσταση ΧΑΔΑ 'Σταυρός 1' των δεματοποιημένων σύμμεικτων αστικών στερεών αποβλήτων...».

Κατόπιν της ανωτέρω εξέλιξης, ο Συνήγορος του Πολίτη ολοκληρώνει την εισέτι διαμεσολαβητική του παρέμβαση αναφορικά με τη λειτουργία του δεματοποιητή στο Σταυρό Διδύμων, Δήμου Ερμιονίδας.

Σας ευχαριστώ για την εμπιστοσύνη σας.

Με εκτίμηση

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη